

SVENSKA SOM ANDRASPRÅK 25.9.2018

Dessa *exempel på fullpoängssvar* är inte bindande vid Studentexamensnämndens bedömning. Den slutgiltiga bedömningen fastställs av examensämnets censorer.

Nämnden kan utöver de exempelsvar som publiceras här även godkänna andra möjliga uttryckssätt.

Provpresentationerna får inte kopieras. De är sekretessbelagda dokument.

De kriterier utifrån vilka uppgifterna 1.6., 1.7., 2, 3, 4 och 5 bedöms finns beskrivna i Studentexamensnämndens föreskrifter om provet i svenska som andraspråk.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/foreskrifter_svenska_som_andrasprak_2018.pdf

DEL I: Hörförståelse

1. Möte med en översättare

Flervalsuppgifterna:

- 1.1. skådespelare
- 1.2. en slumpartad händelse
- 1.3. Båda två har fått god kritik i Sverige.
- 1.4. Hon accepterar i princip tidtabellerna.
- 1.5. Hon ansåg att den var för våldsam för målgruppen.

Öppna svar:

1.6.

Barnlitteratur är en spännande och utmanande genre. Den innehåller ofta bilder som också måste översättas och placeras på rätt ställe. Språket i barnlitteratur liknar poesi. I böckerna om Sixten och Blixten leker författaren med språket och med olika nutida företeelser. Hon tycker om utmaningen att översätta dem. Båda innehållet och det kreativa språket/den lekfulla språkanvändningen gör arbetet fascinerande och också krävande.

1.7.

En lyckad översättning tar alltid noga hänsyn till originalspråkets nyanser och skiftningar. Översättningen kan förmedla olika kulturella fenomen och olika tänkesätt så att läsaren får en djupare förståelse för främmande kulturer och länder. I bästa fall får läsaren en vidgad syn på världen.

2. Kommunikativ kris

Öppna svar:

2.1.

Han försöker visa hur svårt det är att vara uppmärksam på vad andra säger samtidigt som man koncentrerar sig på telefonen; man kommer inte ihåg vad människor har sagt. Det är också oartigt att inte lyssna på de som är närvarande. Han åskådliggör också det inslaget handlar om.

2.2.

Fexeus säger att vi använder våra mobiltelefoner alltför mycket, i stället för att umgås på riktigt med andra människor. Det har lett till att vi har blivit sämre på att vara sociala eftersom många viktiga saker i kommunikationen faller bort, t.ex. kroppsspråket. Delar av vår hjärna aktiveras dessutom enbart vid riktiga möten.

2.3.

Bra kommunikation är att vi umgås mer i verkliga situationer och mer tillsammans med vår partner och våra barn, och mindre digitalt och på egen hand. Bra kommunikation är också att kunna utnyttja den ordlösa kommunikationen, och de sociala verktyg som finns inbyggda i oss bättre och hjärnan som aktiveras då vi träffas.

2.4.

Fexeus påstår att vi skulle bli mer medvetna, närvarande och till och med lyckligare om vi ändrade på vårt sätt att kommunicera. Om vi t.ex. börjar använda mobiltelefonen mindre kan vi bli bättre på att fokusera, lära oss, vi blir inte lika lätt stressade och vi har lättare att förstå andra människor.

2.5.

Spegelneuroner är hjärnceller som aktiveras bara när man umgås med andra, och ser vad andra gör. De aktiverar samma muskler hos motparten när man kommunicerar öga mot öga. Det är via spegelneuronerna som man kan förstå hur något känns för andra/en annan människa. De är nyckeln till förståelse, medkänsla och empati.

2.6.

Det avgörande är att svaret visar att examinanden förstått vad som menas med kommunikativ kris och kan motivera sin ståndpunkt/argumentera för sin åsikt.

DEL II: Läskompetens

3. Doftsamlaren Sissel Tolaas

Öppna svar:

3.1.

Sissel Tolaas försöker skapa ett lukt- eller doftspråk. Hon anser att språk ofta är fattiga på ord för lukter. Hon tycker att det är viktigt att vi hittar tillbaka till vårt luktsinne. Med luktsinnet kan vi leta oss fram i världen, och därför måste vi också ha ord för lukterna.

3.2.

Sissel Tolaas tyckte det var konstigt att vi i Norden har så få ord för väder, även om det är så viktigt för våra liv. Därför började hon i sin konst söka väderord och experimentera med att skapa väder på konstgjord väg – dessa experiment luktade – och då insåg hon att hon hade funnit något intressant. Genom de kemiska reaktionerna och explosionerna upptäckte hon lukterna och blev intresserad av dem.

3.3.

I samband med sina utställningar ber Sissel deltagarna att vara aktiva och hjälpa henne att skapa ord på luktspråket nasalo. Hon vill att deltagarna endast ska använda luktsinnet, därför är det mörkt och tyst i rummet – och deltagarna vet inte heller varifrån lukten kommer. Hon låter deltagarna känna olika lukter som de sedan ska beskriva så fördomsfritt som möjligt med personliga ord och uttryck. Deltagarnas uttryck ger grunden för nya ord på nasalo.

3.4.

Det märks på flera sätt i texten att Sissel är intresserad av kemi. Hon är utbildad kemist. Hon skapar lukter via kemiska experiment i ett riktigt laboratorium, där hon har ett redskap som kan samla in molekyler från lukterna och göra en kemisk kopia av en lukt. Hon har ett intresse för kemi, laborationer och experiment. Hon känner också till hur man åstadkommer kemiska reaktioner och processer. I hennes konst har kemin en viktig plats.

3.5.

Hon tror att nasalo kommer att förändra vår uppfattning om lukter, att vi ska inse betydelsen av dem. Det är viktigt att vi skapar vår egen uppfattning om lukter – att vi inte låter doftföretagen berätta för oss hur något luktar. Sissel anser också att det vore viktigt att vi skulle få ett mer kritiskt förhållningssätt till doftindustrin och en förståelse för hur oreflekterat vi talar om lukter och dofter.

DEL III: Skrivkompetens

4. Kort skrivuppgift: kommentar

Kommentaren bedöms med hjälp av bedömningskriterierna för den korta skrivuppgiften i föreskrifterna för provet i svenska som andraspråk och följande uppgiftsspecifika beskrivning av ett gott svar.

I den korta skrivuppgiften förväntas examinandena skriva en kommentar till det bifogade blogginlägget som handlar om favoritspråk. Kommentaren ska innehålla cirka 700–1000 tecken. En kommentar som avviker från det rekommenderade teckenantalet ges inte poängavdrag.

En god kommentar i denna uppgift kan t.ex. kännetecknas av följande egenskaper:

- Texten är uttryckligen en kommentar. Examinanden kommenterar och tar ställning till det som sägs i blogginlägget.
- Examinanden håller sig till det ämne (favoritspråk) som blogginlägget handlar om.
- Examinanden försöker besvara de avslutande frågorna i blogginlägget (*Vilka favoritspråk har ni som läser och varför? Vilka språk vill ni lära er eller skulle vilja kunna och varför?*). Examinanden motiverar också sina svar.
- Det finns en fungerande koppling (t.ex. beträffande stil och innehåll) mellan blogginlägget och kommentaren.
- Kommentaren fungerar i den givna kontexten (nätet, blogginlägg, kommentarsfält).

Poängsättning av provet:

Uppgift	Antal deluppgifter	Poängsättning	Max	
1.1.–1.5.	5 ×	2/0 p.	10 p.	} 20 p.
1.6.–1.7.	2 x	5–0 p.	10 p.	
2	6 ×	5–0 p.	30 p.	
3	5 ×	10–0 p.	50 p.	
4	1 ×	Max	30 p.	
5	1 ×	Max	99 p.	
Totalt			229 p.	

Övrigt som bör beaktas i bedömningen:

Bedömning av skrivprestationer

Fel och problematiska ställen stryks alltid under. Man behöver inte kommentera varje understrykning i ord, men i kommentarsfältet kan man om man vill kommentera vilket ställe som helst.